

Egyszerre sokat és keveset változik a világ – állapítja meg az ember, amikor három esztendő mellékleteinek betűszórúin próbál „kaszálni”. Sokat változik, ha csak a valutaárfolyamok heti jelentéseit figyeljük. Három esztendővel ezelőtt, április 16-án, még csak 48 forint 85 filléres márka-árfolyamról adhattunk számot, ma ez lassan közelebb van a 90 forinthez, mint a 80-hoz. Ennyit mindenféleképp változott három év alatt a világ.

„Húszezren kerítésen kívül” – hírtük annak idején. Az Egyszázalék története, kicsit a hazai munkanélküliség krónikája is lehetne. Végiglapozva jelentéseinket, kiderül – a hazai gazdaság is legalább úgy hullámozott, mint a munkanélküliség. Nem véletlen, szoros összefüggés akadt a kettő között.

Változott viszont a világ abban, hogy ma már nem írhatjuk le, egy év alatt ezerhatszáz új társaság jött létre meggyeinkben. Megállapított kissé környezetünk mára e tekintetben. Mostanság sokkal inkább beszámolhatunk csődökről, felszámolásokról, mint születő gazdasági társaságokról. Nem véletlen, hogy a három esztendővel ezelőtti hente jól működő „Hátáridőnapló” rovatunk is a sülyesztőbe került mára. Itt közöltük a csőd- és felszámolási eljárásokat. Mára ezek már nem kuriózumok,

hozzászoktunk, s ráadásul oldalakat töltene meg, ha erre vállalkoznánk.

Azután itt egy másik érdekesség: 1992. április 29. „Kapualjak és garázsozok” címmel számoltunk be arról, hány új üzlet nyílt Szegeden. Kiderül, a papír-írószer és könyvesboltok vitték a prímet: 450 százalékkal emelkedett a számuk, miközben a cipőt és bőrárút kínáló üzletek „csak” 133-al. Hiányos az emlékezet, s kevés az idő ahhoz, hogy

Százalékaink

összegereblyézzük, vajon hányan mentek tönkre azóta. Bizonyára sokan.

Azért állandóság is jócskán akadt a mi munkánkban: három esztendő természetét figyelve végigkísérte gazdasági jelentéseinket a privatizációról, a tulajdonszerzésről, a magánosításról szóló híradás. S ebben azért másik oldalára fordult a világ.

Éppen három évvel ezelőtt „várták nagykesel” Palotás Jánost Újszegeden – a képviselőről viszont kiderült, nem félős ember, s egy tréfa kevés ahhoz, hogy megijedjen. Igaz, azóta már a VOSZ-elnökségről is leköszönt, de nem emiatt.

Változik a világ, de egyben mégis állandó: akad miről írni ezután is a szegedi gazdaságban.

Rafal Gábor

Kovács úr, három év után...

Egy úr, közel nyolcvanmillió forintos tétel kapcsán, mostanában éppen vizsgálati fogságban múlatja idejét. Végrehajtandó szabadságvesztésről nincs információnk. Szóval mozgalmas volt ez a három esztendő.

A portrék sorát Kovács Károly, a Procontrol első embere nyitotta 1992 április közepén, kolléganőnk nemes egyszerűséggel „A siker Kovácsa” címet adta az írásnak. A főnök, a tulajdonos ugyanabban az irodában ül a Széchenyi téren, mint három évvel ezelőtt. Emlékeztetőül – ha valaki véletlenül mégsem őrizte meg az Egy százalék összes példányát –, Kovács úrból szülei becsületes iparost szerettek volna nevelni, ezért beadták egy rádiószerező műhelybe. A ma oly divatos menedzseriskola és menedzsertréning híján egy öreg dörzsölt zsidótól tanulta az üzletet.

Levelező tagozaton végezte el a Budapesti Műszaki Egyetemet, a Szegedi Textilművekben töltött húsz év alatt negyven újítást és találmányt hozott össze. Vállalkozástörténete 1981-ben a Procontrol gémkával kezdődött, majd kisszövetkezet, kft., amerikai-magyar vegyes vállalat volt a forma. A három évvel ezelőtti lendületben saját bank létrehozásáról is álmodott, ez azonban álom maradt. Annak idején komolyan gondolták, túl nagy baj azonban nincs, van a Széchenyi téren így is elég bank.

A cég egyre inkább családi vállalkozás körvonalait mutatja. A nagyobbik fiú, Attila húszéves, két nyelvből van vizsgája, s a JATE-n tanul közgazdásznak. A kisebbik, Róbert, hardveres lesz, most a Déri Miksában diák. Már

Kovács Károly: A kereskedelem nem elég.
(Fotó: Gyenes Kálmán)

Az Egy százalék első megjelenése óta több mint százötven urat, hölgyet, vállalkozót, üzletembert, mestert, hivatalnokot és igazgatót mutattunk be fotóval a gazdasági melléklet harmadik oldalán. Közülük nem egynek azóta nyomtalanul eltűnt a vállalkozása, mások munkanélküliek lettek, megint mások hirtelen meggazdagodtak, vagy éppen eladósodtak.

önálló feladatokat is képesek megoldani, tárgyalnak, végigviszik az üzletet, egészen a pénz beszedéséig. Az utóbbi szempont egyáltalán nem mellékes. A nyelvtudás kiemelt követelmény a Kovács családban, a magyar nyelvet szeretni kell, de beérni nem lehet vele – mondják. A világon tíz emberből kilencnek fogalma sincs arról, hogy létezik Magyarország.

A forgalom egyre nagyobb szeletét jelenti a távközlés, a nagykereskedelmen belül pedig szinte ez a kizárólagos. Egy hatvankilenc tagból álló viszonteladói hálózatnak értékesítenek az országban. A kiskereskedelem területén a szórakoztató elektronika viszi a prímet, legrégibb és legmélyebb kapcsolatot a Panasonic jelenti. Ennek köszönhetően hívták meg a főnököt a közel-

múltban Japánba egy olyan luxus tanulmányútra, üzleti tárgyalásra, ahol a 250 ezer alkalmazottat foglalkoztató óriáscég tulajdonosával találkoztak. Automatizmus felső fokon, a videokamera összeszerelő-üzem egy óriási, de ember nélküli zenekarra emlékeztette a látogatót, ahol az egy ütemre mozduló gépek végzik a dolgukat, ellenőrzik egymást és saját magukat.

A Procontrol tavalyi árbevétele meghaladta a félmilliárd forintot, zömében fejlesztésre visszaforgatott nyeresége húszmillió körül alakult. A forgalom felét adja a távközlés, harminc százalékát a szórakoztató elektronika, a számítástechnika nem olyan erős, mint azt három évvel ezelőtt gondolták. Egyre jobban meg kell dolgozni a pénzért, rohamosan csökken a fizetőképes kereslet, a forintleértékelést és a vámpótlékot előbb-utóbb érvényesíteni kell az árakban. Legnagyobb érdem talán az, hogy 15 éve megszakítás nélkül ott vannak a piacon, egy részét stabilan birtokolják is. A vevő pedig tudja, hogy három vagy öt év után is megtalálja őket. Jelenleg negyvenen vannak, most ennyit bír el a cég, de voltak már ötvenöten is.

A Procontrol mindig gyártott valamit a kereskedelem mellett, korábban tűzvédelmi rendszereket szerelt össze, sokáig blokkolóóráival „boszszantotta” a beosztottakat, most éppen tarifont, azaz telefon tarifaszámlálót készítenek. Lehet, hogy gyártás nélkül, szervizmunkából is megélnének, de ezen nőttek fel, s a forgács, vagy a forrasztógyanta sajátos illata már hiányozna is nekik.

Kovács András

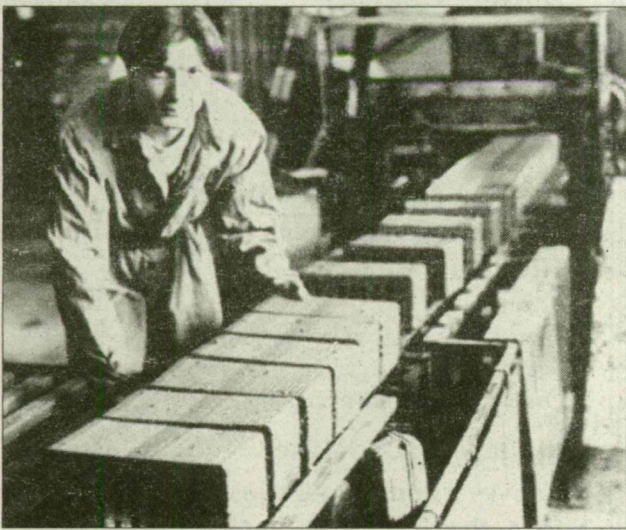
Szegeden újra van téglagyár

Az önállósodást (1992 január) újabb változás követte, 1993. januárja óta – elsőként az országban! – dolgozó tulajdonba került a gyár. Azóta nagyot változott arculata, a korábbi, rossz emlékü beskatulyázást „levetkőzve”, ma már 12 (!) téglafajta tud kínálni vevőiknek.

– Változott a technika, ezáltal javult a minőség, s ami még nagyon lényeges: mindezt szinte egy fillér ráköltés nélkül, saját szakembereink szellemi tőkéjének köszönhetően értük el! – mondja nem kis büszkeséggel a gyárat 17 év óta igazgató Fejes Ernő, aki „mellesleg” az NB III-ban focizó dorozsmai egyesület elnök-mecénása is egyben. – Termékeink között megtalálható például a fődémblés, a termoton, a HB 38-as, újabb téglánk pedig a környéken nagy keresletnek örvendő HB 30-as. Alapanyagunk bőséges, 25 évre mindenképpen elegendő, akár új gyárat is telepíthetnénk.

● **Keresletet említett, ami mai világunkban nem kis dolog. Meddig terjed „terítési” határunk?**

– Három megyében, Csongrádban, Bács-Kiskunban és

Nehéz és hosszú utat tett meg a Bajai úton levő szegedi téglagyár, amíg eljuthatott odáig, hogy Tisza Téglaipari Kft.-vé alakulhasson. Az egykori KGST-szisztéma ebben a termelőágban is érezte „jó-tékony” hatását, minek következtében a szóban forgó gyár húsz éven át Békéscsabához tartozott.

Békésben, egészen Orosháza vonaláig vagyunk érdekeltek, de Pest alá is eljutottunk már. Ez azért is érdekes, mert tapasztalataink szerint nagyon sok építkezéshez száz-kétszáz kilométerrel hozzá a téglát, ami nem olcsó mulatság. A tervezők egyébként mintha elfelejtették, hogy Szegednek

ismét van önálló, jól prosperáló téglagyára. Mondom ezt azért is, mert korszerűsítettük a technológiát, és amit külön is kiemelni, a gyárban becsülete van a munkának! A tulajdonosi szemlélet szerencsére óriási változtatott a hozzáálláson.

● **Erre mondják, hogy a jó bornak sem árt a cégér...**

– A közelmúltban hathatós lépéseket tettünk önmagunk népszerűsítése érdekében. Zsombón, a művelődési házban három megye településének 42 polgármesterével találkoztunk. A három éve kötött együttműködési szerződést értékeljük, és újabb elképzelésekkel bővítettük. Kivétel nélkül jó ötletnek tartották a gazdálkodni is kénytelen első emberek, hogy az önkormányzati területen és tulajdonban levő építőanyagot árusító területen a mi téglánkat forgalmazzák. Szó volt arról is: az önkormányzatok hamarosan lehetőséget adnak arra, hogy az építési engedéllyel rendelkezőkkel, a tervezőkkel kapcsolatban teremthessünk, megismertessük termékeinket, s azokat megvételre kínálhassuk. A fiataloknak, nagycsaládosoknak és a beruházás nagyságától függően, az önkormányzatoknak is kedvezményt biztosítunk.

● **Külföldi kapcsolat?**

– Örömmel újságolhatom, Aradon közösen üzemeltetett gyárban vagyunk érdekeltek. S ha minden jól megy, nagyon remélem így lesz, hamarosan amerikai kötdésről is beszélhetünk.

Gyürki Ernő

Csinos hölgy, új ruhában

A világ nyolcvan országában mostantól új megjelenésben, de változatlan tartalommal jelennek meg a Holsten sörök. A magyarországi gyártó, a Borsodi Sörgyár is részese az összehangolt, több hónapos, piacmegtartást célzó kampánynak.

A Böcsön működő üzem a saját termékei mellett tíz éve gyártja licensz alapján a közkezdelt márkát. A cégben 1991-ben szerzett részesedést a világ hatodik- és Európa ötödik legnagyobb söripari csoportja, a belgiumi székhelyű Interbrew. Azóta komoly beruházások és fejlesztések révén hazánk egyik legnagyobb és legmodernebb üzemévé vált a böcsi. Nem véletlen, hogy '94. január 1-től a Holsten sör kizárólagos magyarországi termelője és forgalmazója.

A Holsten csoport 7,2 millió hektoliteres sörtermeléséből 5,9 milliót Németországban adott el, a különbözetet a világ 80 országába exportálta. Licensz megállapodás keretében Magyarországon, Angliában,

Nigériában, Namíbiában, Kínában és Paraguayban összesen 600 ezer hektoliter készül belőle.

A nyolc fajta sört kínáló Borsodi Sörgyár részesedése a teljes magyar sörértékesítésből napjainkra elérte a 27 százalékot. Évente 2,2 millió hektoliter sör, több mint 50 ezer tonna malátá és 400 ezer hektoliter üdítőital kerül ki innen.

A Borsodi Sörgyár és a Hosten Brauerei a napokban megtartott budapesti sajtótájékoztatóján frappáns magyarázattal is szolgált arra, hogy mi szüksége egy olyan terméknek a felhajtásra, amelyet amúgy is ismernek a sörivők. Képletesen szólva a legcsinosabb hölgynek is szüksége van arra, hogy olykor új ruhát vegyen magára, s így kilépve a megszokottból, azokat is elkapráztassa, akiket eddig nem sikerült.

Természetesen a sikernek rengeteg összetevője van. Így a többi „hölgy” fellépése sem mellékes, hisz más is vehet fel új kosztümöt. A makacs borivókra is igen nehéz hatni, főként, ha a hazai porondon továbbra is egy liter bort lehet kapni egy üveg sör árán.

T. Sz. I.